

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca – Doneva, Ion Druță
Vladimir Timofti, Nadejda Toma

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de
Consiliul orășenesc Edineț,

în pricina civilă a Întreprinderii Municipale „Spații Verzi Edineț”, în procedura
simplificată a falimentului,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 04 februarie 2016 prin care a fost
admisă cererea lichidatorului Cernei Vadim privind tragerea la răspundere subsidiară
a fondatorului Întreprinderii Municipale „Spații Verzi Edineț”, în procedura
simplificată a falimentului, Consiliul orășenesc Edineț,

c o n s t a t ă

La 06 februarie 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat raionul Edineț a depus cerere
introdusivă cu privire la intentarea procedurii de insolabilitate în privința ÎM
„Spații Verzi Edineț”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 06 februarie 2015 a fost admisă spre
examinare cererea introdusivă a IFS Edineț cu privire la intentarea procedurii de
insolabilitate în privința ÎM „Spații Verzi Edineț”, cu numirea în calitate de
administrator provizoriu Cernei Vadim.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 05 mai 2015 a fost constată
insolabilitatea și intentată procedura simplificată a falimentului față de ÎM „Spații
Verzi Edineț”, lichidator fiind numit Cernei Vadim, deținătorul autorizației nr. 113
din 14 ianuarie 2015.

La 07 octombrie 2015, lichidatorul Cernei Vadim a depus cerere privind
tragerea la răspundere subsidiară a asociatului ÎM „Spații Verzi Edineț”, în procedura
simplificată a falimentului - Consiliul orășenesc Edineț.

În motivarea cererii a invocat că potrivit tabelului definitiv al creanțelor ÎM
„Spații Verzi Edineț”, cuantumul creanțelor creditorilor validați și incluși în tabel
constituie suma de 210283,21 lei. Conform informațiilor parvenite de la registrele
publice, debitorul nu dispune de careva bunuri care ar putea fi incluse în masa
debitoare, fapt confirmat și prin raportul de activitate și materialele pricinii.

Menționează lichidatorul ÎM „Spații Verzi Edineț”, în procedura simplificată a falimentului, că potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, asociat al debitorului este Consiliul orășenesc Edineț.

Susține că odată cu fondarea ÎM „Spații Verzi Edineț”, Consiliul orășenesc Edineț, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146 din 16 iulie 1994, a numit administratorul întreprinderii cu atribuțiile stabilite lege. Ulterior, prin decizia nr. 35/5 din 30 septembrie 2010, Consiliul orășenesc Edineț a decis lichidarea ÎM „Spații Verzi Edineț” începând cu 01 ianuarie 2011 și împuternicirea Primarului or. Edineț de a emite dispoziție cu privire la lichidarea întreprinderii. Urmare a celor menționate, angajații întreprinderii, inclusiv administratorul și contabilul șef, au fost eliberați din serviciu.

Consideră lichidatorul Cernei Vadim, că contrar prevederilor deciziei nr. 35/5 din 30 septembrie 2010 și art. 6 alin. (2) lit. e) din Legea cu privire la întreprinderea de stat, Primarul or. Edineț nu și-a onorat obligația de eliberare din funcție a administratorului întreprinderii și la data depunerii cererii de tragere la răspundere subsidiară în extrasul din registrul de stat figura în calitate de administrator - Cozearschii Victor.

Mai indică că asociatul Consiliul orășenesc Edineț era obligat în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea insolvenței să depună cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvență în privința ÎM „Spații Verzi Edineț”, fapt ce atrage după sine necesitatea aplicării prevederilor art. 248 alin. (1) lit. h) din aceeași lege.

Solicită lichidatorul Cernei Vadim tragerea la răspundere subsidiară în temeiul art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvenței a asociatului ÎM „Spații Verzi Edineț”, în procedura simplificată a falimentului, Consiliul orășenesc Edineț și încasarea din contul acestuia suma de 210283,21 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 04 februarie 2016, a fost admisă cererea lichidatorului Cernei Vadim, cu încasarea din contul Consiliului orășenesc Edineț a sumei de 210283,21 lei în beneficiul ÎM „Spații Verzi Edineț”, în procedura simplificată a falimentului.

La 19 februarie 2016, în termenul prevăzut de art. 8 din Legea insolvenței, Consiliul orășenesc Edineț a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 04 februarie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii recurate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară ca neîntemeiată.

În susținerea recursului a invocat că potrivit art. 179 alin. (4) Cod civil și art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, autoritățile administrației publice locale nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii de stat și ale întreprinderii municipale. Totodată, conform pct. 18 din statutul ÎM „Spații Verzi Edineț”, fondatorul nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii, din care motiv consideră că nu poate fi tras la răspundere subsidiară conform prevederilor Legii insolvenței.

La 25 februarie 2016, Consiliul orășenesc Edineț a depus recurs suplimentar, indicând că potrivit deciziei nr. 4/6 din 25 septembrie 2007 „Cu privire la fondarea ÎM „Spații Verzi Edineț”, Consiliul orășenesc Edineț este fondatorul întreprinderii municipale și nu asociatul acesteia.

Menționează Consiliul orășenesc Edineț că nu este membru al organului executiv și nici persoană cu dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor sau care poate influența în alt mod acțiunile ÎM „Spații Verzi Edineț”. Or, art. 247 alin. (1) din Legea insolvenței prevede expres noțiunea de membri ai organelor de conducere ale debitorului și recurentul nu cade sub incidența acestui articol.

Din considerentele enumerate, recurentul susține că nu era obligat să depună cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvență în privința ÎM „Spații Verzi Edineț”.

Consideră Consiliul orășenesc Edineț că nu poate fi obligat să satisfacă creanțele creditorilor Cozearschi Victor și Lungu Andriana, foști salariați ai debitorului, deoarece cererea de chemare în judecată a lui Cozearschi Victor cu privire la încasarea restanțelor salariale a fost respinsă.

La 31 martie 2016 în adresa lichidatorului ÎM „Spații Verzi Edineț”, Cernei Vadim, a fost expediată copia recursului declarat de Consiliul orășenesc Edineț cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Lichidatorul Cernei Vadim nu și-a valorificat dreptul procedural de a depune referință la recursul declarat de Consiliul orășenesc Edineț.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de insolvență, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 14 alin. (1) și (3) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art.10 alin. (2).

Art. 15 alin. (1) din Legea menționată prevede că în cazul insolvenței debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditorii în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Conform art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvenței, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată și nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii, rezultă că prin decizia Consiliului orășenesc Edineț nr. 4/6 din 25 septembrie 2007 a fost fondată ÎM „Spații Verzi Edineț”, cu împuternicirea Primarului or. Edineț de a numi prin dispoziție administratorul întreprinderii.

Prin dispoziția nr. 107/231 din 27 noiembrie 2007 emisă de Primarul or. Edineț a fost numit în funcția de director al ÎM „Spații Verzi Edineț” Cozearschi Victor, funcție ce a îndeplinit-o pînă la 25 octombrie 2011 cînd a demisionat, nefiind ulterior numit de către primar un alt administrator.

Astfel, din luna noiembrie 2011 și pînă la data depunerii cererii introductive de către creditorul IFS Edineț – 06 februarie 2015, debitorul nu a dispus de administrator anume din vina Consiliului orășenesc Edineț.

Afară de aceasta, potrivit pct. 33 al Statutului ÎM „Spații Verzi Edineț” controlul asupra activității financiare și economice a întreprinderii este executat de fondator, astfel fondatorul Consiliul orășenesc Edineț nu putea să nu cunoască care este situația financiară a întreprinderii fondate.

Acel fapt că fondatorul era informat despre incapacitatea de plată a debitorului, se confirmă și prin decizia nr. 24/25 din 30 mai 2014 a Consiliului orășenesc Edineț prin care s-a decis de a se permite inițierea procedurii de insolvență a ÎM „Spații Verzi Edineț”, iar controlul îndeplinirii deciziei respective s-a pus în obligațiunea juristului primăriei Dumitru Gladiniuc.

Ulterior, de către contabilul șef al primăriei a fost primită notificarea IFS Edineț nr. 55-2/2921 din 06 noiembrie 2014, prin care ultimul avertizează debitorul despre obligația sa de a depune cerere introductivă în instanța de judecată competentă pentru inițierea procesului de insolvență.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră legală și întemeiată concluzia instanței de insolvență precum că anume Consiliul orășenesc Edineț în calitate de fondator al ÎM „Spații Verzi Edineț”, cunoscînd despre incapacitatea acesteia de plată nu a verificat executarea propriei Decizii nr. 24/25 din 30 mai 2014, nu a reacționat la notificarea IFS Edineț expediată peste cinci luni de la aprobarea deciziei cu privire la inițierea procedurii de insolvență și neglijîndu-și obligațiile de fondator a unei întreprinderi lipsite de administrare, nu a înaintat cerere introductivă astfel permițînd creșterea pasivului.

Prin urmare, instanța de recurs constată că Consiliului orășenesc Edineț îi este imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului și instanța de insolvență corect a dispus ca datoriile debitorului insolvent să fie suportate de fondator, care i-a cauzat insolvența prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14 din Legea insolvenței.

În acest context, este neîntemeiat argumentul recurentului precum că în calitate de fondator al ÎM „Spații Verzi Edineț” nu cade sub incidența art. 247 alin. (1) din Legea insolvenței care prevede expres noțiunea de membri ai organelor de conducere ale debitorului, or, art. 247 din Legea insolvenței prevede doar noțiunea de membri ai organelor de conducere ale debitorului și nu se referă la răspunderea subsidiară a asociatului (fondatorului), care este prevăzută de art. 15 și art. 248 din aceeași lege prin sintagma „precum și de alte persoane”.

Nu poate fi reținut nici argumentul Consiliului orășenesc Edineț precum că este fondatorul ÎM „Spații Verzi Edineț”, dar nu asociatul acesteia, lichidatorul Cernei Vadim solicitând tragerea la răspundere subsidiară doar a asociatului debitorului, deoarece reieșind din decizia de fondare a întreprinderii municipale și din extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor, Consiliul orășenesc Edineț este fondatorul și asociatul unic al ÎM „Spații Verzi Edineț”. Mai mult ca atât, reieșind din prevederile art. 15 și 248 din Legea insolvenței poartă răspundere subsidiară solidară față de creditorii nu doar fondatorul, dar și alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului.

Neîntemeiat este și argumentul recurentului precum că Consiliul orășenesc Edineț în calitate de autoritate a administrației publice locale nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii municipale, din următoarele considerente.

Într-adevăr conform prevederilor art. 179 alin. (4) Cod civil și art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, statul și unitățile administrativ-teritoriale nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderilor de stat și ale întreprinderilor municipale.

Însă, aceste norme juridice vin să confirme regula generală prevăzută de art. 68 alin. (2) Cod civil - fondatorul persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile fondatorului, cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire. Astfel, condițiile de răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) în cadrul procesului de insolvență reglementate prin Legea insolvenței se încadrează în rigorile „cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire”, Legea insolvenței fiind o lege specială în raport cu Codul civil și Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Instanța de recurs nu poate reține nici argumentul Consiliului orășenesc Edineț precum că nu poate fi obligat să satisfacă creanțele creditorilor Cozearschi Victor și Lungu Andriana, foști salariați ai debitorului, deoarece cererea de chemare în judecată a lui Cozearschi Victor cu privire la încasarea restanțelor salariale a fost respinsă.

Or, acțiunea înaintată de Cozearschi Victor împotriva Primăriei Edineț și Consiliului orășenesc Edineț a fost respinsă prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 aprilie 2014 pe motiv că culpabilă de neachitarea salariului este ÎM „Spații Verzi Edineț”, dar nu pârții, iar prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 august 2015 procesul civil la cererea de chemare în judecată a aceluiași reclamant împotriva ÎM „Spații Verzi Edineț” a fost încetat, din motivul admiterii creanței lui Cozearschi Victor de către instanța de insolvență.

Astfel, acțiunile înaintate de Cozearschi Victor cu privire la încasarea restanțelor salariale nu au fost respinse ca neîntemeiate, după cum invocă recurentul Consiliului orășenesc Edineț, instanțele de judecată neexpunându-se asupra fondului cauzei.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă interpretarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural de către instanța de insolvență, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate și urmează a fi respinse.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Consiliul orășenesc Edineț și a menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 04 februarie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Consiliul orășenesc Edineț.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 04 februarie 2016, în pricina civilă a Întreprinderii Municipale „Spații Verzi Edineț”, în procedura simplificată a falimentului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Vladimir Timofti

Nadejda Toma